

Äänekosken kaupungin kulttuuri- ja liikuntaohjelma 2022-2028

Muutos-pvm	Mitä muutettu/tehty	Muutoksen tekijä(t)
16.3.2022	Luotu asiakirjan ensimmäinen versio. Tavoitteiden läpikäyntiä.	Jukka-Pekka Pohjolainen, Heidi Kurtti, Jaana Kiiskinen, Marjo Ahola, Sari Savolainen
21.3.2022	Tekstiosan muokkaamista	Jukka-Pekka Pohjolainen
22.4.2022	Tekstiosan muokkaamista	Jukka-Pekka Pohjolainen, Heidi Kurtti, Jaana Kiiskinen, Marjo Ahola, Sari Savolainen
1.8.2022, 18.8.2022, 9.9.2022, 15.9.2022, 12.10.2022, 31.10.2022, 1.11.2022	Tekstiosan muokkaamista	Jukka-Pekka Pohjolainen

1. Yleistä

Äänekosken kulttuuri- ja liikuntatoimi muodostuu kirjastotoimesta, kulttuuritoimesta, Ala-Keiteleen musiikkiopistosta ja liikuntapalveluista. Kulttuuri- ja liikuntaohjelman tarkoituksena on määrittää vuosille 2022-2028 kulttuuri- ja liikuntatoimen keskeiset kärkitavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Kulttuuri- ja liikuntaohjelman kautta tuetaan kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivista harrastustoimintaa, ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja mielenterveyteen liittyviä haasteita sekä edistetään yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja tasa-arvoa kuntalaisten välillä. Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuri- ja liikuntapalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta ja vahvistavat Äänekosken positiivista imagoa houkutellen osaltaan uusia asukkaita kaupunkiin.

Äänekosken kaupungin kulttuuri- ja liikuntatoimen vahvuuksia ovat:

- Hyvät toimintaedellytykset ja osaava henkilöstö
- Monipuolinen ja laaja palveluiden ja tilojen tarjonta
- Aktiivinen palveluiden ja tilojen käyttäjäkunta ja yhdistystoiminta
- Positiivinen ja arvostava ilmapiiri kulttuuri- ja liikuntatoiminnalle

Kulttuuri- ja liikuntatoimen tärkeimmät sidosryhmät ovat:

- Kulttuurialan yhdistykset
- Liikunta-alan yhdistykset
- Kyläyhdistykset ja kylätoimikunnat
- Koskelan Setlementti
- Liikuntatilojen ja palveluiden asiakkaat (uimahallit, kuntosalit, liikuntatalo, Pankkari, ylipainehalli, Asemakadun koulu)
- Kulttuuritilojen, palveluiden ja tapahtumien asiakkaat (Painotalo, Suolahtisali, taidemuseo, kirjasto, Hoikkassali)
- Musiikkiopiston opiskelijat
- Hyvinvointialue
- Kaupungin eri toimialat ja ympäryskunnat

2. Yhteys kaupunkistrategiaan

Kulttuuri- ja liikuntaohjelma toteuttaa Äänekosken kaupunkistrategian **Hyvä elämä** -ulottuvuutta, jonka painopisteitä ovat:

- Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä
- Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri ja tapahtumatoimintaa
- Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä

3. Kulttuuri- ja liikuntatoimen nykytila

3.1. Kirjastotoimi

Kuntien kirjastotoimintaa ohjaa kirjastolaki (29.12.2016/1492), jonka tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Äänekosken kaupunginkirjasto kuuluu Keski-Suomen kirjastoverkkoon, Keski-kirjastoihin. Äänekoskella toimii neljä kirjastoa, pääkirjaston lisäksi Konginkankaan, Sumiaisten ja Suolahden lähikirjastot. Konginkankaan, Sumiaisten ja Suolahden kirjastoissa on käytössä omatoimijärjestelmät, joiden ansiosta sisään pääsee kirjastokortilla ja PIN-koodilla kirjautumalla myös silloin, kun henkilökuntaa ei ole paikalla: Konginkankaan ja Sumiaisten kirjastot ovat omatoimikäytössä vuoden jokaisena päivänä ja Suolahden kirjaston lehtisali viikonloppuisin ja arkkipyhinä. Myös pääkirjastolle on tavoitteena saada lähivuosina omatoimijärjestelmä.

Perinteisen lainaustoiminnan lisäksi kirjastoissa avataan kokoelmien sisältöjä asiakkaille järjestämällä teemanäyttelyitä ja keräämällä tilauksesta aineistopaketteja esimerkiksi koulu- luokille ja varhaiskasvatuksen ryhmille. Perusopetuksen, toisen asteen oppilaitosten ja kansalaisopiston ryhmiä vierailee kirjastoissa vuosittain tutustumiskierroksilla, kirjavinkkauksissa ja tiedonhaun opastuksissa. Avoimet lukupiirit, kirjailijavierailut, satutuokiot ja muut tapahtumat tuovat kirjastoja tutuiksi kaikenikäisille. Hakeutuva kirjastopalvelu (Liikkuva Lainamo) laajentaa tarjontaa fyysisten kirjastorakennusten ulkopuolelle viemällä lainaustoimintaa ja aineistovinkkausta asiakasyhteisöjen omiin tiloihin.

3.2. Kulttuuritoimi

Kuntien kulttuuritoimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (8.2.2019/166). Äänekosken kulttuuritoimi tuottaa kiinnostavaa ja omaleimaista esittävän taiteen ohjelmistoa, tukee

laadukasta taidekasvatusta sekä edistää kulttuurihyvinvointia ja kulttuurista osallisuutta Äänekoskella.

Kulttuuritoimi toteuttaa vuosittain kevät- ja syyskauden kausiohjelmat, joiden tavoitteena on täydentää alueen kulttuuritarjontaa esittävän taiteen osalta. Kausiohjelmien sisällöt ovat monipuolisia, ja niiden suunnittelussa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyhmät. Lisäksi kulttuuritoimi järjestää vuosittain Lasten Kulttuuripäivät, sekä vastaa kaupungin perinteisten juhlatilaisuuksien (mm. itsenäisyysjuhla, uusivuosi, joulukadun avajaiset) järjestelyistä.

Äänekosken kulttuuritoimi on sitoutunut edistämään lastenkulttuuria ja on valtakunnalliseen lastenkulttuuriverkostoon kuuluvan Kulttuuriaitan jäsen. Kulttuuritoimi koordinoi yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan kanssa peruskoululaisten Kulttuurikoski -kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä varhaisiän kulttuurikasvatusta päiväkodeissa ja esikoulussa.

Kulttuuritoimi seuraa aktiivisesti taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistamiseen ja edistämiseen tähtäävää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kulttuuritoimi edistää taiteen nivoutumista osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä kokonaisvaltaista hyvää elämää. Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella.

Kulttuuritoimi tukee avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa ja luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteen harjoittamiselle Äänekoskella.

Tavoitteiden ja tehtävien kautta kulttuuritoimi edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, luo mahdollisuuksia toteuttaa ihmisten luovuutta sekä täyttää kulttuurin ja taiteen tekemisen ja kokemisen tarpeita, tukee kaikkien väestöryhmien osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin ja taiteeseen, sekä vahvistaa kulttuurin ja taiteen käyttöä väestön hyvinvoinnin, terveyden ja yhteisöllisyyden edistämisessä.

Kulttuuritoimi hallinnoi ja koordinoi Painotalon, Suolahtisalin ja Suopungin tilojen käyttöä, jonka lisäksi se vastaa Äänekosken kirjaston kiinteistössä sijaitsevan Hoikkassalin näyttelytoiminnan koordinoinnista.

3.3. Museot

Vuonna 1982 perustettu kulttuurihistoriallinen kaupunginmuseo ja vuonna 2004 perustettu taidemuseo muodostavat yhdessä Äänekosken kaupungin kulttuuritoimen alaisen toimintayksikön. Museot noudattavat toiminnassaan museolakia edistämällä kulttuuriperinnön kattavaa tallentamista sekä monipuolisten, alueellisesti kattavien ja yhteisölleen merkittävien museopalveluiden saatavuutta. Keväällä 2020 kaikissa Keski-Suomen alueen museoissa otettiin käyttöön uusi kokoelmanhallintajärjestelmä SIMO, mikä mahdollistaa kaikkien kokoelmien yhteiskäytön. Äänekosken museoiden osalta järjestelmään on viety n. 56 hyllymetriä arkistoainestoa, n. 3700 esinettä, n. 1500 taideteosta, n. 500 yksikköä av-aineistoa sekä n. 21 000 valokuvaa. Museoissa työskentelee kaksi vakinaista museoammattilaista, museonjohtaja ja museoamanuenssi. Näin museot kuuluvat OKM:n myöntämän valtionosuuden (VOS) piiriin.

Museoiden toimintaa ohjaavat omat, vahvistetut kokoelmapoliittiset ohjelmat, kaupunginmuseon vuodelta 2009, taidemuseon vuodelta 2017. Kokoelmapoliittikka on museoiden pitkän

tähtäimen toimintasuunnitelma, joka kertoo museon tavat kokoelmien kartuttamiseen, tallennukseen, säilyttämiseen, konservointiin, esittämiseen ja tutkimiseen. Ohjelma auttaa hahmotamaan museotyön kokonaisuutta paikallisesti mutta myös maakunnallisesti, ja sen avulla kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt voivat perehtyä museoiden kokoelmaperiaatteisiin ja tavoitteisiin.

Museot ovat mukana ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkostossa, TAKOssa. Valtakunnallinen tallennustyönjako pyrkii hallitusti tallentamaan suomalaista yhteiskuntaa, kulttuuri-ilmiöitä sekä yhteiskunnallisia vaikuttajia. Kaupunginmuseon valtakunnallinen tallennusvastuu koskee professori Mikko Niskasta, taidemuseon vastuualueena on professori Simo Hannula.

Taidemuseo hallinnoi Äänekosken kaupungin taidekokoelmaa (374 teosta), Suolahden kaupungin taidekokoelmaa (165 teosta) sekä taidemuseon omaa kokoelmaa (187 teosta). Toivo Parantaisen taidemuseosäätiö sr:n ja Äänekosken kaupungin kesken on 6.6.2022 allekirjoitettu talletussopimus (deponointisopimus), jolla säätiö luovuttaa kaupungin hallintaan koko esineistönsä niin, että omistusoikeus säilyy yksinomaan säätiöllä. Säätiön kokoelmaan kuuluu 764 teosta. Taidemuseo on ympärivuotisesti avoinna, säätiön kokoelmaan perustuvan perusnäyttelyn lisäksi vaihtuvissa näyttelyissä on vuosittain esillä paikallisuuteen liittyviä taidenäyttelyitä 3-4. Kävijämäärä on vakiintunut n. 2500 vuosittaiseen vierailijaan.

Äänekosken kaupunginmuseon tehtävänä on vaalia henkistä ja aineellista paikalliskulttuuriperintöä, kasvattaa äänekoskelaisten kotipaikkatietoisuutta ja esitellä kotiseudun historiaa. Museon toiminta mahdollistaa asukkaille juurtumisen paikkakunnalle, auttaa heitä tiedostamaan paikkakunnan historiallista ja kulttuurista kehitystä sekä ymmärtämään kotiseudun erityispiirteitä lisäten osallisuutta kaupunkilaisten muodostamassa yhteisössä.

Tehtävän toteuttamiseksi museo tallentaa ja säilyttää kokoelmapoliittisen ohjelman mukaisesti Äänekosken historiaan liittyvää aineistoa kuten esineitä, valokuvia ja yksityisluonteista asiakirja-aineistoa. Tietämystä museon hallussa olevasta reilusta 80 000 objektista kasvatetaan inventoinnin ja täydennysluetteloinnin avulla.

Äänekosken paikallishistorian esittely näyttelyiden ja julkaisujen avulla muodostaa merkittävän osan kaupunginmuseon toimintaa. Rinnalla valmistellaan oman näyttelytilan käyttöönottoa Äänekosken tehtaiden vanhaan pääkonttoriin. Peruskorjauksen jälkeen uudessa museotilassa on tarkoitus esitellä mm. alueen teollistumista, kaupungin kehitystä ja sen asukkaiden elämää sekä yhteisöllistä toimintaa.

Äänekosken kaupunginmuseo tekee yhteistyötä äänekoskelaisten kotiseutu- ja museotyöstä kiinnostuneiden tahojen kanssa mm. järjestämällä yhteisnäyttelyitä, tarjoamalla säilytystiloja aineistoille ja antamalla asiantuntijapalveluita.

3.4 Ala-Keiteleen musiikkiopisto

Ala-Keiteleen musiikkiopisto (AKMO) on Äänekosken kaupungin ylläpitämä oppilaitos, joka saa tuntiperusteista valtionosuutta. Toimintaa säätelee laki ja asetus taiteen perusopetuksesta (TPO), jonka 1§ todetaan, että ”Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa.”

AKMO:n toiminta-ajatuksena on antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomiioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on vahvistaa oppimisen iloa soitto- ja laulutaidon, yhteismusisoinnin ja musiikin perusteiden oppimisen sekä niiden edelleen kehittämisen kautta. Lisäksi tavoitteena on kannustaa oppilasta harjoitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn sekä luoda oppilaalle perusta elinikäiselle myönteiselle musiikkisuhteelle.

AKMO antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta, jonka tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla. Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistetaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen.

Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. AKMOssa on noudatettu TPO:n uusia opetussuunnitelman perusteita syksystä 2018 alkaen ja Äänekosken vapaa-aikalautakunta hyväksyi AKMO:n oman uuden opetussuunnitelman kokouksessaan 7.8.2018.

AKMO:n oma opetussuunnitelma luo musiikkiopiston toiminnalle suuria mahdollisuuksia, sillä keskiössä ovat oppilaslähtöiset yksilölliset opinpolut. Uudistettujen toimintatapojen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla oppilaan henkilökohtaiset vahvuudet, potentiaali ja kiinnostuksen kohteet.

Musiikkiopiston toiminta-alue on laaja: Äänekosken lisäksi toiminnassa ovat sopimuksin mukana Hankasalmen, Konneveden, Laukaan ja Uuraisten kunnat. Kaikkien opetusmuotojen yhteenlaskettu oppilasmäärä koko toimialueella on noin 400 oppilasta.

Musiikkiopisto toimii aktiivisesti ja haluaa olla näkyvästi esillä kuntalaisten elämässä: musiikin avulla halutaan jakaa ja lisätä sosiaalista hyvinvointia toimialueen väestön keskuudessa. Opettajat ja oppilaat soittavat vuosittain lukuisissa erilaisissa isommissa ja pienemmissä konserteissa sekä yksin että yhdessä. AKMO:n yhteistyökumppaneina ovat mm. kuntien kulttuuritoimet, koulut, päiväkodit, kirjastot, seniori- ja päiväkeskukset, terveysasemat, seurakunnat ja muut maakunnalliset musiikkioppilaitokset.

Musiikkiopiston pääopetuspiste on vuodesta 1993 alkaen ollut VPK:n talolla, Pohjantie 22:ssa. Lisäksi opetustiloja on jouduttu hajauttamaan myös useaan eri opetuspisteeseen VPK talon neliöiltään liian pienien luokkatilojen vuoksi. Nyt tulevaisuus tilojen osalta näyttää kuitenkin valoisemmalta, sillä AKMO on mukana Äänekosken Koulunmäen C-rakennuksen uudishankkeessa, joka toteutuessaan tuo ensimmäistä kertaa koko musiikkiopiston päätoimipisteen

opetuksen ”saman katon alle”. Musiikkioppilaitosten uudet opetussuunnitelman perusteet vaativat pedagogisesti tarkoituksenmukaisia tiloja, jotka ottavat huomioon musiikkiopiston toiminnan luonteen, opetuksen painopisteet ja toimintaympäristön muutokset.

3.5. Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa (390/2015) määritellyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan, lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut vastaa kaupungin omistuksessa ja/tai hallinnassa olevien sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen kehittämistä, sekä uusien liikuntapaikkojen rakentamisesta yhteistyössä kaupunkirakennepalveluiden kanssa koko Äänekosken alueella. Liikuntapaikkojen kunnossapito hoidetaan Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n ja muiden yhteisöjen/tahojen kanssa tehtyjen erillisten hoitosopimusten kautta.

Keskeisiä sisäliikuntapaikkoja ovat Äänekosken ja Suolahden uimahallit, Äänekosken liikuntatalo, Äänekoski Areena Pankkari, ylipainehalli, jäähalli, kuntosalit ja tennishalli. Lisäksi koulujen liikuntatiloja hyödynnetään erityisesti seurojen ryhmäliikuntatoiminnan ylläpitämisessä.

Äänekosken alueella on lukuisia eri lajien harjoittamiseen sopivia ulkoliikuntapaikkoja, joista keskeisimpiä ovat Äänekosken liikuntapuisto, Suolahden yleisurheilukenttä, Äänemäen lasketelurinne, Huuhan skeittipuisto ja pump tarck, beach volley kentät, frisbeegolfradat, tenniskentät, lukuisat kylien ja taajamien pallokentät ja kaukalot, monitoimiareenat, ulkokuntosalilaitteet, sekä luontopolut, hiihtoladut ja jääladut. Lisäksi Äänekosken ympäristöstä löytyy ajantasaisia suunnistuskarttoja jokaisesta taajamasta.

Liikuntapalvelut myöntää käyttövuorot hallinnoimiinsa sisä- ja ulkoliikuntatiloihin. Koulujen liikuntatilojen osalta liikuntatoimi myöntää käyttövuorot Äänekosken ja Suolahden taajamissa olevien koulujen iltakäyttöön keskitetyn hakuprosessin kautta. Muiden koulujen käyttövuoroista päättävät rehtorit.

Liikuntapalvelut myöntää paikallisille urheiluseuroille toiminta- ja kohdeavustuksia, joiden kautta kanavoidaan tukea erityisesti harrastustoiminnan ylläpitämiseksi. Lisäksi liikuntapalvelut tekee yhdessä kaupunginhallituksen kanssa yhteistyösopimuksia liittyen kansallisesti merkittävien liikuntatapahtumien järjestämiseksi alueella.

Liikuntapalvelut järjestää liikunnan ohjausta erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta. Ohjaustoiminnasta vastaavat pääasiallisesti erityisliikunnanohjaajat yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Erityisryhmien liikunnalla tarkoitetaan sellaisten henkilöiden liikuntaa, joilla on vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi vaikea osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan ja joiden liikunta vaatii soveltamista ja erityisosaamista. Liikuntapalveluiden terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pääasiallisesti pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ja ikäihmisille.

Liikuntaneuvontaa toteutetaan myös eri ikäisille henkilöille, jotka liikkuvat hyvinvointinsa kannalta liian vähän, tai jotka muutoin tarvitsevat liikunnan aloittamiseen tukea (esimerkiksi maahanmuuttajat). Liikuntapalvelut toteuttaa asiakaslähtöisen liikuntaneuvonnan toimintamallia yhteistyössä hyvinvointialueen ja työterveyshuoltojen kanssa taatakseen asiakkaiden palveluketjun saumattomuuden.

4. Kulttuuri- ja liikuntaohjelman mittarit, kärkitavoitteet ja toimenpiteet

Mittarit kulttuuri- ja liikuntaohjelmalle ovat:

- Kirjaston kävijämäärät
- Kirjaston lainausten lukumäärä
- Kirjaston tapahtumien lukumäärä
- Kirjaston tapahtumien kävijämäärä
- Kirjaston ohjattujen ryhmäkäyntien lukumäärä
- Kirjaston ohjattujen ryhmäkäyntien kävijämäärä
- Kulttuuritapahtumien lukumäärä
- Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät
- Kulttuuritilojen käyttövuorojen lukumäärä
- Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuminen
- Kulttuurihyvinvointipalveluiden toteutuminen
- Taidemuseolla järjestettyjen näyttelyiden lukumäärä
- Taidemuseolla järjestettyjen tapahtumien lukumäärä
- Taidemuseon kävijämäärät näyttelyissä ja tapahtumissa
- Taidemuseon vastuulla olevan kuvataidepolun toteutuminen osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa
- Liikuntatilojen käyttövuorojen lukumäärä (sisä- ja ulkotilat)
- Erytisliikunnan ryhmien lukumäärä
- Erytisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä
- Uimahallien kävijämäärät
- Seniorikorttien käyttäjämäärä
- Juniorikorttien käyttäjämäärä
- Musiikkiopiston oppilasmäärä
- Musiikkiopiston tapahtumien lukumäärä
- Musiikkiopiston tapahtumien kävijämäärät
- Osallistamistilaisuuksien määrä (mm. kulttuurifoorumi ja liikuntafoorumi)

Muita mittareita ohjelmalle ovat:

- Asukastyytyväisyyskyselyn kulttuuri- ja liikuntatoimea koskevat kysymykset
- Ilmiö strategian asukkaan kokemusmittareihin liittyvät kysymykset:
 - Kuinka tyytyväinen olet harrastusmahdollisuuksiin Äänekoskella?
 - Kuinka tyytyväinen olet kulttuuritoiminnan monipuolisuuteen Äänekoskella?
 - Osallistutko jonkin seuran, yhdistyksen, yhteisön tai harrastusporukan toimintaan?
 - Kuinka tyytyväinen olet tapahtumatoimintaan Äänekoskella?

Kulttuuri- ja liikuntaohjelman tärkeimmät toimenpiteet on koottu neljän kärkitavoitteen alle, jotka ovat:

1. Kulttuuri- ja liikuntatoimi terveellisten, turvallisten ja viihtyisän elinympäristön, elävän keskustan ja aktiivisten kylien kehittäjänä

- Elinympäristön viihtyisyyttä parantavan taide- ja kulttuuritoiminnan tukeminen
- Julkisen taiteen ja taidetta ympäröivän alueen hoito-ohjelman toteuttaminen
- Kulttuuri- ja liikuntatapahtumien tukeminen koko Äänekosken alueella
- Lähiliikuntapaikkojen ylläpitäminen ja kehittäminen koko Äänekosken alueella
- Hyvinvointiopastuksen lisääminen lapsille ja nuorille

- Hakeutuvan kirjastotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen Liikkuva Lainaamo toiminnan kautta eri kohderyhmille
- Kylien investointiavustukset kyläparlamentin kautta
- Kävelyn ja pyöräilyn lisäämistä tukevien toimenpiteiden edistäminen yhteistyössä muiden kaupungin toimialojen ja kuntalaisten kanssa kehittämällä mm. reitistöjä ja niiden käytettävyyttä

2. Kulttuuri ja liikuntatoimi monipuolisten harrastus- kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan vahvistajana

- Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen osana varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa yhteistyössä varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa
- Kulttuurihyvinvointitoiminnan vakiinnuttaminen eri kohderyhmien parissa
- Liikunnanohjauspalveluiden kohdentaminen soveltavaan liikuntaan ja erityisryhmien tarpeiden huomiointi, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa
- Liikuntapalveluiden ja liikuntaharrastusmahdollisuuksien saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen ja tukeminen kaikissa ikäryhmissä
- Työkäisten ja erityisesti 55+ ikäisten liikunnan edistäminen
- Valvottujen ”höntsä”-vuorojen käynnistäminen seurattomille yhteistyössä urheiluseurojen kanssa
- Liikuntatilojen ja alueiden palautejärjestelmän kehittäminen
- Musiikkiopiston toimintojen ja verkostojen laajentaminen ja vakiinnuttaminen sellaisten henkilöiden luokse, jotka eivät itse pääse kulkemaan konsertteihin
- Lukemisharrastuksen edistäminen mm. kirjavinkkauksen, ryhmäkäyntien ja muiden tapahtumien kautta kaiken ikäisille
- Sisällöllisesti laadukkaiden ja helposti saavutettavien kulttuuritapahtumien järjestäminen
- Pienten tapahtumien järjestämisen helpottaminen määriteltyjen tapahtuma-alueiden kautta
- Yhteistyö valtakunnallisen tason urheilukilpailujen ja muiden suur tapahtumien järjestämisessä
- Digitaitojen edistäminen ja digitaitojen opastuksen laajentaminen koko Äänekosken kirjastoverkoston alueelle
- Kirjaston e-aineistojen käytön lisääminen, mm. tulevaan valtakunnalliseen e-kirjastoon liittyminen
- Kirjastojen itsepalvelukäytön lisääminen asteittain, mm. omatoimijärjestelmän hankkiminen pääkirjastoon

3. Kulttuuri- ja liikuntatoimi elinikäisen kehittämisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana

- Monipuolinen yhteistyö kulttuuri- ja liikunta-alalla toimivien yhdistysten, yhteisöjen ja yksityisten kanssa eri foorumeilla
- Kulttuurialan toimijoiden ja kaupungin yhteistyö kulttuurifoorumien kautta, säännölliset tapaamiset 1-2 per vuosi
- Asukkaiden osallistaminen taidenäyttelyiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä muihin museon tapahtumiin
- Liikunta-alan toimijoiden ja kaupungin yhteistyö liikunta- ja seurafoorumien kautta, säännölliset tapaamiset 1-2 per vuosi
- Musiikkiopiston toiminnan jatkuva kehittäminen opetussuunnitelman pohjalta yhdessä oppilailta, vanhemmilta sekä muilta yhteistyötahoilta saadun palautteen pohjalta
- Yhteistyö Koskelan settlementin kanssa
- Kuntarajat ylittävä yhteistyö palveluiden tuottamisessa (mm. hankkeet ja tapahtumat)
- Kuntalaisten osallistaminen ja huomioiminen toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä kyläparlamentin, nuorisovaltuuston, ja muiden yleisötilaisuuksien kautta
- Kohdennetut ja ketterät asiakastytyväisyyskyselyt kulttuuri- ja liikuntatiloissa ja tapahtumissa

4. Kulttuuri- ja liikuntatoimi kulttuuri- ja liikuntatilojen ja alueiden kehittäjänä

Kulttuuri- ja liikuntaohjelman yhtenä tavoitteena on edistää kulttuuri- ja liikuntatilojen ja alueiden kehittämistä. Ohjelmakauden aikana on tavoitteena edistää, toteuttaa ja saattaa loppuun seuraavia kulttuuri- ja liikuntatoimialaan liittyviä investointeja ja hankkeita, joiden lisäksi toteutetaan vuosittain suunniteltuja perusparannuksia, sekä kalusto- ja välinehankintoja eri kohteisiin. Näiden lisäksi ohjelmakauden aikana voi tulla toteutettavaksi myös muita investointi- ja hanke-esityksiä. Kaikkien investointien ja hankkeiden ja erityisesti uusien investointihankkeiden toteutumiseen vaikuttavat monet tekijä, kuten kaupungin ohjelmakauden aikainen taloudellinen tilanne, sekä yhteisen näkemyksen löytyminen virkamiesjohdon ja poliittisen johdon välillä hankkeiden edistämisestä ohjelmakauden aikana.

Koulunmäen yhtenäiskoulu, yläkoulu (C-rakennus), uudisrakennus

Kulttuuri- ja liikuntatoimen tavoitteena hankkeessa on ratkaista Musiikkiopiston tilakysymykset. Musiikkiopisto saa uudisrakennuksesta toimivat ja nykyaikaiset opetustilat. Hankkeen rakennustöiden on tarkoitus käynnistyä vuoden 2023 aikana.

Äänekosken museo

Museokäyttöön hankittu peruskorjauskohde on vuonna 1922 valmistunut Birger Federleyn suunnittelema Äänekosken tehtaiden (Äänekoski Oy) konttorirakennus. Peruskorjaushankkeen tavoitteena on saada rakennus kunnostetuksi kulttuurihistoriallisen perusnäyttelyn näyttelytilaksi ja soveltuvin osin henkilökunnan työtiloiksi kulttuurihistoriallisen aineiston osalta. Rakennuksessa on pohjakerroksen lisäksi kolme maanpäällistä kerrosta, joiden pinta-ala on yhteensä 1452 m². Tavoitteena on saada museokäyttöön kolme maanpäällistä kerrosta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 1100 m². Hanke on aloitettu vuonna 2018 ja se on tarkoitus saattaa loppuun vuoden 2025 loppuun mennessä.

Taidemuseo

Äänekosken Taidemuseosta on puuttunut näyttelyvalaistus (kohdevalaistus). Lisäksi perusvalaistus on käyttökänsä päässä. Ensimmäinen osa uudesta näyttelyvalaistuksesta toteutettiin vuoden 2022 aikana vaihtuvan näyttelyn tiloihin. Hanketta on tarkoitus jatkaa vuosina 2023-2024.

Taidemuseolta puuttuu asianmukainen teosvarasto, jossa taideteoksia voisi säilyttää asianmukaisissa varastotiloissa. Tavoitteena on saada suunnittelu käyntiin vuoden 2024 aikana ja hanke toteutettua vuoden 2025 aikana.

Pääkirjaston esteettömyyden ja omatoimikäytön edistäminen

Pääkirjaston esteettömyyttä on parannettu vuonna 2021 hankituilla sähköisillä ulko-ovilla. Ratkaisu poisti vain osan ongelmasta, koska sisemmät ovet ovat edelleen vanhat manuaaliset rautaovet. Tarkoituksena jatkaa sisempien ovien kanssa vuosina 2023-2024. Lisäksi ohjelmakauden aikana on tarkoituksena saada hankittua omatoimikirjaston tekniikka pääkirjastoon (mm. sisäänkirjautumisyksikkö, valoautomaatti, kuu-lutusjärjestelmä, palautusautomaatti)

Kulttuurin omaehtoisen tekemisen tila

Äänekoskella on useita taiteen ja kulttuurin harrastamiseen sekä esitystoimintaan soveltuvia tiloja. Tällä hetkellä pulaa on kuitenkin erityisesti bändien harjoitteluun liittyvistä tiloista, kun olemassa olevia kiinteistöjä, joissa yhtyeet ovat harjoitelleet on jouduttu poistamaan käytöstä. Selvitetään yhdessä paikallisten kulttuurialan yhdistysten kanssa ohjelmakauden aikana tilamahdollisuuksia omaehtoisen taiteentekemisen olosuhteiden parantamiseksi Äänekoskella.

Liikuntapuiston stadionin peruskorjaushanke

Liikuntapuiston stadionin peruskorjaushanke käynnistyi vuonna 2021 ja on valmis vuonna 2023. Hankkeen aikana on jo uusittu juoksuradan pinnoite ja asfaltti, heittopäädyn kaikki suorituspaikat (kuulantyöntö, keihäänheitto, moukari) ja parannettu hyppypäädyn pinnoitetta. Lisäksi on uusittu aluetta kiertävä aita. Pääkatson remontti on aloitettu syksyllä 2022 ja katsomon alapuolisia tiloja on tarkoitus remontoida vuoden 2023 aikana määrärahojen puitteissa. Jalkapallokentän perusparannus on tarkoitus suorittaa erillisenä projektina vuosien 2025-2026 aikana.

Suojarinteen frisbeegolfalueen perustaminen

Edistetään ohjelmakauden aikana frisbeegolfalueen perustamista Suojarinteen alueelle. Hankkeen tavoitteena on luoda kansainvälisen standardin mukainen frisbeegolfkeskus Äänekoskelle, mahdollistaa lajin arvokilpailuja Äänekoskelle, luoda puitteet ammattiohjaajien- ja valmentajien lajikoulutukselle Äänekoskella, luoda lajin harrastajille uusi, turvallinen harrastuspaikka, sekä toimia edelläkävijänä talvifrisbeegolfin suhteen Suomessa.

Liikuntapuiston kehittäminen

Liikuntapuiston alueen kehittäminen on käynnistynyt vuonna 2022, jolloin toteutettiin hulevesiurakka, joka paransi hiihtostadion alueen vedenhallintaa. Vuosien 2023-2025 aikana on mm. tarkoitus rakentaa uusi varasto, parantaa alueen yleisilmettä, kyltitystä, opastusta ja pyöräparkkia, sekä korjata hiihtostadionin alueen nurmi. Lisäksi tarkoituksena on rakentaa tekonurmi ylipainehallin taakse vuosien 2025-2026 aikana.

Äänemäen kehittäminen

Äänemäen laskettelurinteen kehittäminen on aloitettu vuonna 2022 hissilinjan ja tulevan 3.rinteen maansiirtotöillä. Vuosien 2022-2024 aikana on tarkoitus asentaa uusi hissi, muokata 3 rinne toimintakuntoon, sekä toteuttaa tarvittavat parannukset ja lisäykset sekä rinnealueen valaistukseen että lumetusjärjestelmään. Lisäksi tarkoitus on ohjelmakauden aikana käynnistää suunnittelu mm. huoltorakennuksen laajentamiseksi ja juoksuportaiden jatkamiseksi rinteen päälle asti.

Suolahden uimahallin peruskorjaus

Suolahden uimahallin peruskorjaushankkeen suunnittelu on käynnistynyt vuoden 2022 aikana. Hankkeen tavoitteena on toteuttaa kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja kestävästi suunniteltu peruskorjaus, joka ratkaisee havaittuja ongelmia. Peruskorjauksen tavoitteena on saada aikaan asiakkaille ja henkilökunnalle terveelliset ja turvalliset sekä käyttövarmat tilat seuraavaksi 30 vuodeksi. Hankkeella parannetaan uimahallin asiakkaiden turvallisuutta ja käyttökokemusta sekä tuetaan kaupunkistrategian mukaista asukkaiden hyvinvointia ja monipuolista harrastustoimintaa. Lisäksi tuetaan opetussuunnitelman mukaista oppilaiden uima-aidon kehittämistä. Tavoitteena on korjausrakentamisen aloittaminen vuosien 2024-2025 aikana.

Liikuntatalo

Liikuntatalon julkisivun korjaus saatetaan loppuun ja aulan valaistusta parannetaan. Alakerran wc-, pesu- ja sosiaalitulit ovat käyttöikänsä päässä ja niiden parantamiseksi ja korjaamiseksi tehdään suunnitelma ja korjausaikataulu. Hankkeet on tarkoitus toteuttaa vuosien 2024-2026 aikana.

Lähiliikuntapaikat

Koiviston koulun pihahanke jouduttiin kesyttämään vuonna 2021. Hanketta on tavoite jatkaa, kun Koiviston uusi päiväkotitoimi valmistuu. Liikunnan osalta hanke sisältää vuonna 2021 hankitun monitoimiareenan, juoksuradan sekä hyppy ja heittopaikan.

Konginkankaan tenniskenttä ja urheilukenttä kaipaavat kunnostusta ja tenniskentän asfaltti on käyttöikänsä päässä. Tavoitteena uusia tenniskentän asfaltti ja perusparantaa urheilukenttää vuoden 2023 aikana.

Hiihtoladut ja kentät

Latuverkoston ja kenttien valaistukset ovat käyttöikänsä päässä, eikä niihin saa enää varaosia. Tavoitteena uusia erillisen suunnitelman mukaisesti vuosien 2023-2026 valaistukset kohteisiin.

Latuverkoston ja eri taajamissa sijaitsevien kenttien pohjat kaipaavat perusparannusta ja korjausta. Tavoitteena parantaa erillisen suunnitelman mukaisesti latuverkoston ja kenttien pohjia vuosien 2023-2026 aikana.

5. Raportointi ja seuranta

Kulttuuri ja liikuntaohjelma on laadittu vuosille 2022 - 2028. Kulttuuri- ja liikuntaohjelman toteuttamisesta vastaava kulttuuri- ja liikuntatoimi yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, yhdistysten, yhteisöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimesta. Vapaa-aikajohtaja vastaa ohjelman toteutumisen raportoinnista lautakunnalle ja edelleen kaupungin hallitukselle ja valtuustolle.